

СЪДЪРЖАНИЕ

Думи на Председателя 2

Международна дейност 4

Изкуство, думи... 6

Съобщения 11

Предстояко, хроника 13

Изкуство, думи... 14

In memoriam 20

Оформление:

Александър Стефанов

Фотограф:

Дени Кръстев

Редактор:

Десислава Атанасова

На корицата:

Юджи Хиратсука, „Посеви“
от 5-то международно триенале на
графиката, „Шипка“ 6

За контакти и реклама:

тел. 02) 944 4141

02) 943 4421

факс: 02) 946 0212

info@sbhart.com

ИнфоСБХ

ISSN 1310-9448

СБХ, 1504 София, ул. „Шипка“ 6

ИСТИНАТА по повод 35 години от откриването на галерията на СБХ - „Шипка“ 6

Всичко започва с една *широко тиражирана в общественото лъжа*, че сградата на ул. „Шипка“ 6 е построена върху земята, дарена от Евлоги и Христо Георгиеви за създаването на СУ „Св. Климент Охридски“. Доказателство за това, че земята никога не е била на братята Георгиеви са заснетите 3 участъка (хандриса) към кадастралния план от 1892 година, т.е. четири години преди писмото, с което е направено дарението от Евлоги Георгиев, и в което изрично е подчертано, че те даряват „празното си място“. От този документ става ясно, че спорното място е било **застроено**.

По време на бомбардировките къщата

е разрушена и теренът – **отчужден** по Закона за едрата градска покрита недвижима собственост.

През 1952 г. парцелът се отрежда от държавата на СУ, за да се ползва за спортна площадка. През 1969 г. СГНС отменя решението за строеж на спортна зала за нуждите на СУ, като тогавашният Комитет за стопанска координация решава върху терена да се изгради Национална картинна галерия. С разпореждане от 1970 г. се утвърждава идеен проект на „изложбена галерия на СБХ“ на стойност 3 милиона лева.

Сградата на ул. „Шипка“ 6 е строена от Съюза на българските художници с единственото предназначение да бъде изложбена галерия. Съществуват документи, че ИК на СГНС е предоставил правото на строеж на СБХ, както е изисквал тогавашният правилник за държавните имоти, тъй като идейният проект е за „изложбена галерия на СБХ в София“. **Освен това е налице редовен позволителен билет и сградата е била осъществена и приета с акт 16, т.е. е законно построена. Именно заради тези обстоятелства СБХ е носител и на вещното право на строеж.**

През 1985 г. по случай 100-годишнината на СУ е издадено ПМС № 25, което е подзаконов нормативен акт, съгласно член 6 от Закона за нормативните актове, касаещ разпоредителната дейност на МС с държавна собственост, като в списък към него са посочени сградите, подлежащи за освобождаване за нуждите на СУ, една от които е тази на ул. „Шипка“ 6. В това постановление се споменава условието „след преместване в друга сграда“, дало повод за множество съдебни дела и спорове в течение на повече от двадесет години.

През 2000 г. **в пълно противоречие с разпоредбите на Закона за държавната собственост (ЗДС)** тогавашният областен управител на София е издал, по искане на Университета, акт за публична държавна собственост. Но сградата на ул. „Шипка“ 6 не е безусловно предоставена на Софийския университет. Същата никога не е била в негово владение, нито е ползвана от него, както изисква законът. Освен това този акт за държавна собственост е в противоречие с предходно съставен, преди влизане в сила на Закона за държавната собственост (1996 г.), съгласно който СБХ има вещното право на ползване.

Софийският университет некоректно, въз основа на посочения незаконосъобразен акт на областния управител, се опита да проникне и завладее част от сградата. Вече повече от 5 години професор Биолчев води дела срещу СБХ, за които се харчат средства от държавния бюджет. Всички съдебни процеси бяха решени от различните съдебни инстанции в полза на Съюза на българските художници.

Решаващото основание за съдилищата е, че актът за държавна собственост е констативен акт и с него не се създават права. – чл. 5 от ЗДС. Следва да се отбележи, че и СБХ **п р и т е ж а в а** акт за държавна собственост, както споменах, отпреди влизане в сила на ЗДС – № 11701 от 30.12.1986 г. Неговото действие и значение – безусловно по съдържание, е изрично запазено, съгласно Постановление № 235 на Министерския съвет от 19.09.1996 г. и приетия със същото Правилник за приложение на ЗДС – §10 от преходните и заключителните разпоредби.

През м. март 2006 г. СУ „Св. Климент Охридски“ подаде до ВАС (петчленен състав) поредна жалба с искане за прогласяване нищожността и алтернативно – незаконосъобразността на частта от постановление № 25 от 1985 г. на МС, в която се визира освобождаване на сградата на ул. „Шипка“ № 6, владяна и стопанисвана от

СБХ и по-точно само отлагателното условие на Постановлението.

Целта на СУ, в случая, е прозрачна – забележката да отпадне и да получи реално владението на сградата, като от нея се „извади“ СБХ.

Независимо от решението на петчленния състав на ВАС, с което жалбата на СУ е отхвърлена, независимо от факта, че това решение е окончателно и не подлежи на обжалване, СУ отново заведе същата жалба пред тричленен състав на същия съд, която предстои да се разгледа в съдебно заседание.

Това е краткият коментар върху документалната история на проблема.

Какъв извод бихме могли да направим:

Българската държава е поела ангажменти със свои управленски актове, с които е разпоредила начина на ползване на държавната собственост. СУ „Св. Климент Охридски“ се опитва да иземева правомощията на държавата като отказва правото на други институции да ползват държавната собственост за свои нужди.

И още нещо – възниква и въпросът какви са истинските мотиви за една толкова мащабно планирана акция, в която една културно-просветна институция е на път буквално да унищожи родствена културна институция.

Не желаем и не приемаме философията на този конфликт. Трябва да се помни, че СБХ изпълнява държавна и национално отговорната политика в областта на културата на Република България, макар и с ограничени, но собствени средства и без да получава държавна субсидия.

Дълбоко се надявам този текст да достигне до съвестта на видни духовни водачи като писателят и общественик Боян Биолчев, както и на цялата академична общност от изтъкнати интелектуалци (простете за клише-то) в Софийския университет „Св. Климент Охридски“.

Председател на СБХ
проф. Ивайло Мирчев

Важно!

За да участвате в конкурси на организацията „Call for Art“, трябва да се регистрирате лично в Интернет страницата на организацията www.callforart.com.

Регистрацията е поименна и платена (80 евро за година) и Ви осигурява получаването на съобщения за конкурси в сферата на изобразителното изкуство от цял свят. Сайтът е на английски, италиански и испански език.

Конкурс за карикатура – Китай

Краен срок: – 1 януари 2008 г.

Конкурсът е отворен за карикатуристи. Темата на конкурса е:

„Здрав, шеговит, хармоничен и предприемчив“

Категории:

- А) Олимпиада и спорт
- Б) Хумор — отворена тема
- В) Хумористично есе

За повече информация, моля посетете сайта www.callforart.com, раздел „Opportunities“;

NB! За да получите пълната информация, трябва да сте регистриран член на организацията „Call for art“.

Международен художествен конкурс за етикети – Италия

Краен срок: 31.10.2007 г.

Първи художествен международен конкурс „Etichette d'autore“, без ограничения за стил, техника и спомагателни материали.

За повече информация посетете сайта www.callforart.com, раздел „Opportunities“.

NB! За да получите пълната информация, трябва да сте регистриран член на организацията „Call for art“.

Регистрацията е платена.

Предложения за изложба – Канада

Раздел „Визуални изкуства“

Ако имате предложения за изложба в канадска галерия (без ограничения за техника и тема), посетете сайта www.callforart.com, раздел „Opportunities“, където ще намерите информация за условията на участие.

NB! За да получите пълната информация, трябва да сте регистриран член на организацията „Call for art“.

Регистрацията е платена.

Международен творчески конкурс – Лондон

Лондонският международен творчески конкурс се организира веднъж в годината за творци от цял свят. Селектираните творби ще бъдат изложени в престижна галерия в Лондон и публикувани в книгата за награди на конкурса.

За повече информация посетете сайта:

www.callforart.com, раздел „Opportunities“.

NB! За да получите пълната информация, трябва да сте регистриран член на организацията „Call for art“.

Регистрацията е платена.

Изкуство в природата – Нидерландия

Краен срок: 01.12.2007 г.

През 2008 г. нидерландска фондация организира събитие – експониране на изкуството в природата. Всяка година творци от цял свят са поканени да реализират проекти, основани на културно-историческа тема.

За 2008 г. темата е: „Творческа археология“.

Събитието ще се състои от 14 до 29 май 2008 г.

Хонорарът за участие е 1250 евро

Осребряване на пътни разходи: до 500 евро.

За повече информация посетете сайта

www.callforart.com, раздел Opportunities

NB! За да получите пълната информация, трябва да сте регистриран член на организацията „Call for art“.

Регистрацията е платена.

„Артслинк резиденции“ – САЩ

Краен срок: 5.11.2007 г.

Програмата „Артслинк резиденции“

предлага на художници петседмично пребиваване от началото октомври до средата на ноември 2008 г. Няма възрастови изисквания.

Кандидатите трябва да знаят английски.

За повече информация посетете сайта

www.callforart.com раздел „Opportunities“

Думи за Тодор Цонев

Ретроспективна изложба на художника, 13–29 юли, „Шипка“ 6

Няма нищо по-досадно от говоренето за художници, особено за очевидно истинските...

Вчера един колега на Тодор Цонев – не го виждам, значи ще говоря зад гърба му! – дори се поизхвърли: на бърза ръка тури в кюпа на „излишните“ – досадните! – спътници в техния (вашия) занаят Владо Свинтила, Кирил Кръстев, Максим Киров (все мои приятели) и аз трябваше подло да се съглася, че т.нар. „художествена критика“ е едно зло, при това неизбежно!

Но аз съм приятел на Тошко Цонев и трябва зад: „гърба“ (гроба) му също! – да кажа няколкото, обещани на близките му думи... Ще ги кажа.

И макар че Тодор Цонев е национално, а по едно време – и политическо явление, ще говоря като за близък на неговите близки, които не са само роднините му... И няма да използвам задължителните клишета, от които Димитър Томов, нашият постоянен лектор по рисуване долу, в кафенето, е получавал 40 години ортикария, от рода, примерно:

„Наследник“... на „гражданска позиция“... „на един Домие“... „на един Бешков“... и на още един – таман 100 емблематични имена, които Тошко е нанесъл в дневника си от 1968 г. с писателска почти точност в характеристиките.

Да, ама какво да правим, проф. Томов отхвърли като структурализма предисторията на творбата, която по-добре да приемаме като паднала от небето „иманентност“, без да умуваме върху обстоятелствата и причините за раждането ѝ, абстрахирали уж от „тормоза“ на идеологията и историята.

За да остане самотата, свещената самота на художника, трагичната самота – стигаща до мисълта за самоубийство – в която той като дете е изправил на масата си книгите с портретите на Ботев и Левски (и на още един, когото обещах да не споменавам). Все ми повтаряше, че иска праха му да се пръсне между Карлово и Калофер. Още ги виждам...

Тези пазачи на духа му – заградили белия лист, да му дават кураж не за рисуване, а за да не се гръмне!...защото той няма ли да разбере пръв, че неговата стрелба по новите байганювци и изедници народни е „като в дувар“... оплака ми се! Безсмислена, без резултат...

И пак пръв разбра, че „позитанчетата“ – както ги нарича нашият приятел Христо Качев, като скала интегрален! – пет пари не дават за изкуството му и не благоволиха да слязат от кабинетите си и да разгледат изложбата му във фоайето на прочутата партийна централа... Хеле, придумах един мушморок министър, на който пет години разписах хонорарчетата сребърници на московски кореспондент... От кумова срама, той прати биографката на Тодор Живков Искра Баева да открие изложбата, без да знае точното име на художника!

Хрумна ми веднъж – да го успокоя, че не е сам в тоя дебелокож свят! – че и Йонеско е изпитал тази горчивина в „Носорозите“... Тревогата и отчаянието му – все още здрав и силен! -- бяха стигнали предела!

Един ден... не ми отвори, а чувах шум, шуртене на вода и после тишина – страшната тишина! – в която дяволската мисъл (а той ми я проводи!) така ме обзе, че стоях цяла сутрин като пред вратата на Паскен, готов да я разбия...

Смъртта – откъде иде тя? – ами ако е вече вътре?!

Тодор Цонев

**След 1600 дни:
„Царският“
занаят
е мръсен,
но винаги
доходен...**

Бог му прати друго изпитание.

Той не Му се разсърди, макар че страданията бяха нечовешки...

Прости и на враговете! Дадох му донос, който открих в досието на баща си на някакъв комсомолски пикльо: веднага разконспирира псевдонима на подлеца – „Мак“! Тошко му хвърли един хубав бой, а оня веднага го наковладил, че „побойникът“ не е „сам във вражеската си дейност“ – заедно с „идеолога“ си Симеон Гьорев „живеят в облаците, четат денонощно библията и признават само философията на Бешков и изкуството на Рембранд...“ Но да прекъсвам логореята... Нарушавам не регламента за времето, а обещанието си да споменавам всуе големите имена!

Това беше мечтата, надеждата на Тошко. Ако Бог се смили – и му даде дни и сили – „в един ъгъл на ателието, върху един найлон метър на метър (без да прави боклук) да довърши“... галерията си от глави, да довърши живота си!

Александър БЕШКОВ

Националната скулптурна изложба

12 - 30 юли, „Шипка“ 6

Традиционната вече за художествения календар Национална скулптурна изложба тази година е посветена на 35-годишния юбилей от създаването на галерията на „Шипка“ 6. Отново по дефиниция очакваме, че културно събитие от подобен мащаб поставя в определен дискурс тенденциите в развитието на съвременното изкуство, както и динамиката на досегашната му хронология. Въпросите и отговорите, които се съдържат в настоящата експозиция, до голяма степен се предопределят от доста разнородната ѝ конфигурация. Вглеждането във вътрешните ѝ фокуси закономерно показва съществуването на равноценни естетически линии: от утвърдените конвен-

ции на реалистичната образност до свободните експерименти на абстракцията и от интелектуалния материологизъм на формите до концептуалните опити на някои от младите участници.

Наред с индивидуалността, характера и специфичната пластическа ориентация на 62-ма автори от различни генерации и регионални центрове, представените над 80 работи демонстрират и една очевидна привързаност към изразните възможности на материала, превърнала се в почти общ знаменател на изложбата. Скулптури, съчетали благородните камък, дърво, метал и теракота със смола, механични части и хартия, стъклопластики и керамични кон-

струкции, показват до каква степен размяната на качествени характеристики е премахнала разделителните граници между изкуствата, в чиято основа стои пространственото формообразуване. По отношение на идейната концепция, работите създават също толкова многозначна среда, в която симулантно съществуват класически с ясната си визуалност, изчистено монументални или почти илюстративно-разказвателни пластики. В преобладаващия брой от примери, авторите се ориентират към вечната тема за символните стойности на човешката фигура, портрет или торс, отричайки перспективите на личната си изразност в

примерите на модернистичната практика.

В редица случаи обаче (имам предвид кураторския проект „Неметални медални обекти“ на Богомил Николов) се разчупват общоприетите рамки на самия възглед за малката пластика или се достига до реално демитологизиране на представата за социалните функции на изложбените форми. Вероятно твърдението за „просветителското значение“ на малкоформатната скулптура, направено навремето от Густав Паули и днес остава валидно за общество, подвластно в значителна степен на прагматичното си съзнание.

Бойка ДОНЕВСКА

МОНУМЕНТАЛНОСТ БЕЗ ГРАНИЦИ

Национална приложна изложба – „Без граници“, 12 - 30 юли 2007 г., „Шипка“ 6

Художниците от секциите „Стенно-монументални изкуства“, „Керамика“, „Текстил“, „Метал и кожи“ и „Дърворезба“ подредиха изложба в залите на Националния изложбен център на ул. „Шипка“ 6 през юли 2007. Експозицията е посветена на 35-годишнината от създаването на галерията на Съюза на българските художници. Заемайки няколко етажни експозиционни площи, изложбата бележи посоките в съвременните монументално – приложни изкуства. Нещо повече, тя показва, че всички тези клонове на художествена дейност, които дълго време по едни или други причини са оставали в сянка, заслужават своето място в художествения ни живот. Актът на организиране на тази съвместна изява обозначава сплотяване на секциите в съюза на художниците. А именно подобна реакция на обединение е нужна в моменти, когато една организация трябва да защити своята територия. Това, за съжаление, се постига не само с отбелязване на юбилеи и с впечатляващи артефакти, а и с ефективни мерки от страна на държавната политика. Обединението

на творците е знак, че в СБХ нещо се случва. Реализирането на широкообхватни изложби доказва необходимостта от експозиционни площи – така художниците по свой начин „защитават“ своята сграда. Същата тази сграда, неслучайно наречена „Национален изложбен център“, чиято собственост се превърна в обществен дебат. В този смисъл изложбата „Без граници“ може да се разглежда като призив за обединение, от една страна, а от друга - като протест срещу повсеместната безучастност на специализирани държавни органи, които оставят процеса да премине в саморазправа на институции.

А сега малко повече за изложбата. Като цялостно звучене тя е малко монотонна и доста тривиална. Изключение прави приствието на секцията стенно-монументални изкуства, която се отличава с най-многочислено участие, най-силна заинтересованост към мероприятието и стойност на изложеното. Но не това все пак е най-важното – важен е фактът, че изложбата е отворена, ориентирана към излизане от рамка-

Димитър Сотиров – „Оплакване“

та. В този смисъл мотото на изложбата „Без граници“ е точно и напълно откликва на постмодерната динамика на нашето време. Какво видяхме в експозицията – от обичайното представяне на декоративни решетки, гоблени, текстилни пана и ковано желязо до разчупване на един жанр и преминаването му в друг. Видовете художествени дейности преливат, средствата се унифицират – това виждаме във „Fine Art“ на Мариела Иванова. В изложбата има и нещо повече – тя е ценна с това, че информира за събития, които се случват в художествения ни живот. От нея публиката научава за проекти като „Wall poetry“ чрез представянето на стенописа на Олег Гочев, открит през октомври миналата година в сградата на 7 СОУ в София.

В същността на този подход, използван от монументалистите се забелязва посока към глобализация на художествените процеси и максимална информативност, съпътстваща развитието на съвременното общество. Подобен нюанс носи и мозайката на Ружко Челебиев в църквата „Св. Висарион Смолянски“. Наличието на това произведение е не само индивидуална презентация на автора, то е и знак за това, че в страната ни се разгръща църковно строителство и редом с нетрадиционни художествени форми съществува и традиционно стенно-монументално изкуство.

Интересен аспект демонстрират творбите, изпълнени в частни интериори и заведения в столицата и страната. Автори като Анелия Александрова и Стефан Стефанов са избрали този път за своята творческа реализация. Тук е мястото да отбележа, че едно от изключителните достойнства на настоящата изложба е нейната информативност. Освен че показват какво са сътворили утвърдени автори като Христо Стефанов, Йордан Марков, Олег Гочев, Ружко Челебиев, Андрей Янев, тя ни показва и това, което прави по-младото поколение автори – Станимир Божилков, Константин Марков, Боряна Перчинска. От индикатор на тенденции и художествени процеси, изложбе-

ният форум се утвърждава и като своеобразен механизъм за реклама и публична презентация. Така всички ние – широка публика и специалисти, ставаме свидетели на това, което се случва в страната ни и на присъствието на родните ни автори зад граница.

Редом с монументалните си творби, те са експонирани и кавалетни произведения, за да материаллизират на територията на изложбата мотото „Без граници“ и пряко, и преносно.

Д-р Даниела ЧУЛОВА-МАРКОВА

Цветан Доновски – „Пано“

Уважаеми колеги,

Напомняме Ви, че изложбеният план за 2008 г. се изготвя в края на месец октомври. Молби за индивидуални и групови изложби се приемат от 1 до 30 октомври при Марта Игнатова, СБХ, ул. „Шипка“ 6, тел.: 84 67 113

Годишна изложба на Секция „13“

Приемане на творбите - 26 октомври; Журиране и окачване - 27 октомври
Откриване - 30 октомври (вторник), 18.00 часа, „Шипка“ 6.

КОНКУРС ЗА ИДЕЕН ПРОЕКТ И ИЗПЪЛНЕНИЕ НА ПАМЕТНИК

Инициативен комитет за възкресяване паметта и преклонението пред великото дело на Свети Патриарх Евтимий Търновски обявява национален конкурс за идеен проект на фигура на Св. Патриарх Евтимий Търновски.

I. Изисквания:

1. Идеиният проект да е предназначен за определеното място – Бачковски манастир, където Св. Патриарх Евтимий е бил заточен, продължил е да развива книжовната си дейност, изживял е последните си години и вероятно е погребан. Паметникът ще бъде поставен пред централния вход на Бачковския манастир.

2. Да се осъществи с минимална намеса в околното пространство.

3. Финансова рамка на заданието – приблизително 200 хил. лв.

II. Съдържание на проекта:

1. Фигурална композиция

2. Ситуационно решение в М 1:100

3. Пластичен проект на паметника в подходящ материал, в М 1:5

4. Детайл от проекта – до 50 см.

5. Обяснителна записка

III. Предаване на проектите – 15 и 16 ноември 2007 г., 09.00 – 18.00 ч. в Литературен салон галерия „Захарий Стоянов“, ул. „Николай Ракитин“ 2, Полиграфически комбинат „Димитър Благоев“, ет. 4

IV. Конкурсът е национален и в него могат да участват скулптори от цялата страна.

V. Авторът или колективът, класиран на първо място, ще сключи договор за реализация с Възложителя (Инициативния комитет)

VI. Награди:

1. Проект, класиран на първо място – 10 000 лв.

2. Други два проекта ще бъдат наградени с по 5 000 лв.

Забележка: Премираните проекти стават притежание на обявителя на конкурса, при запазване на авторските права.

VII. Журиране: Конкурсът се счита за състоял се, ако има представени минимум 3 проекта. Журито ще бъде назначено със заповед на Възложителя. Председател ще бъде акад. Антон Дончев, членове – експерти от СБХ, секция „Скулптура“

VIII. Справка:

**Бачковски манастир, Архимандрит Борис,
тел./факс: 0331 69060, тел.: 03327 277, 0331 6 90 60**

О Б Я В А

Търсим художник със свежи идеи за карикатури и работа по проект.

Моля, изпращайте ваши творби на e-mail: jobs@interminds.net

За повече информация тел. (02) 971 22 14; (02) 971 27 87.

От 1 юни 2007 г. в четиризвездния хотел „Фламинго“ в курортен комплекс Албена е открита художествена галерия. На площ от 60 кв. м. при отлични условия са изложени картини, пластики и произведения на българското художествено творчество. Галерист е художникът Митко Събев, който уверява, че интересът към галерията е голям, както от българи, така и от чужденци. Всички членове на СБХ и на ТФ могат да предоставят там свои работи за продажба.

На 15 септември в „Баня Старинна“ – Пловдив „13-та Седмица на съвременното изкуство, Пловдив“ представя кураторския проект на Яна Костова „България ли? ...

Томаз Томазин – „Словенски астронавти в космоса“

А, да, Букурещ!“Организатор – Сдружение „Изкуство днес“, с любезната подкрепа на Българо-румънския съюз.

Проектът с международно участие засяга проблема за националната и културна идентичност в епохата на глобализация през призмата Изток - Запад.

В „Нощ на музеите и галериите“ на 28 септември от 21.00-02.00 часа програмата предвижда видео прожекции, както и представянето на Олег Мавромати.

Изложбата, продължаваща до 10 октомври, включва видео, инсталации, фотографии и пърформънс.

Госпожа Екатерина Трингова, майка на художничката Ани Трингова, дари 2 000 долара на СБХ с дарителска воля сумата да бъде използвана за подпомагане на художници в тежко здравословно състояние.

Средствата са набрани от благотворителна изложба живопис на съпруга ѝ Константин Трингов през месец юни в галерия „Класика“.

СБХ, ул. „Шипка“ 6. Изложбен план, месец октомври 2007 година

Изложба – Анета Дръгушану – Живопис, 5-21.10.2007 г., IV етаж, 18 часа

Триенале на сценичния плакат, 8.10-8.11.2007 г., I и II етаж, 18 часа

Изложба „Равновесие“ – 11-25.10.2007 г.

Куратор – Димитър Грозданов, III етаж, 18 часа

Изложба – Чавдар Петров – Живопис, съвместно с банка „Пиреос“

24.10-7.11.2007 г., IV етаж, 18 часа

Изложба - Секция „13“ – 30.10-12.11.2007 г., III етаж, 18 часа

Галерия „Райко Алексиев“ – ул. „Раковски“ 125

Изложба – Димитър Киров – Живопис, мозайки; Откриване: 2.10.2007 г., 18 часа

Изложба „Изолатор“ – Симеон Стоилов; Откриване: 19.10.2007 г., 18 часа

От 11 до 24 юни в галерия „Артамонцев“ бе открита самостоятелна изложба на **Ралица Станева** с 25 живописни творби.

НБУ и Столична библиотека представи-ха „Езици и цветове“ – изложба визуални, изящни и пластични изкуства, от 20 юли до 10 септември.

На 26 юли НХГ представи изложба живопис, посветена на **100-годишнината от рождението на Ненко Балкански**.

На 31 юли **Христо Веков** откри изложба-живопис в Концертното студио на Радио Варна. Той бе представен от изкуствоведката Пламена Димитрова-Рачева.

Галерия „Минерва“, Гранд Хотел София представи **Ралица Дечева – „Градината на душата“** на 15 август.

Галерия „Си Банк“ бе домакин на изложбата **„Цанко. Среща между приятели“** на 17 август.

На 20 август в зала „Средец“ се откри изложба-живопис **„Парижкия свят на Ване“**, осъществена благодарение на Министерството на културата на България, Посолството на България във Франция и Съюза на френските артисти, Париж.

От 6 август до 1 септември в Галерия-книжарница „София Прес“ се състоя из-

ложбата живопис **„Ваканцията“**, в която свои платна експонираха **Николай Панайотов, Ивайло Мирчев, Владо Пенев, Десислава Минчева, Андрей Даниел, Румен Рачев и Греди Асса**.

От 9 август до 9 септември в Гранд Хотел София, галерия „Минерва“ откри изложба на **Георги Стефанов – „Моменти“**.

Невена Бискупович откри изложба-живопис в Полския институт на 13 август.

На 3 септември в изложбена зала „Средец“ се откри изложбата **„Три поколения родопски художници“ – Анастас Стайков, Петър Стайков и Антон Стайков**, под патронажа на Министъра на културата проф. Стефан Данаилов.

Галерия „Сезони“ представи **Радост Христофел** и нейната експозиция **„Пространства“** на 3 септември 2007 г.

От 3 до 20 септември в галерия „Академия“ – НХА се откри изложба **на преподавателите от Университета за изящни изкуства „Мимар Синан“, Истанбул**.

На 6 септември 2007 г. в родното село Типченица на художника **Павлин Коцев** беше тържествено открита художествена галерия дарение с 40 творби от автора. Колекцията съдържа живопис и графични листове.

Пето международно триенале на графиката - София 2007

3 - 30 септември 2007 г., „Шипка“ 6

Фактът, че тази година Международното триенале на графиката в София се организира вече за пети пореден път свидетелства достатъчно красноречиво сам по себе си. Със съжаление трябва да констатираме, че времето, в което живеем, насочва усилията и енергията си към области на човешкото познание и на общественото битие до голяма степен чужди или далечни на изкуството.

Не е тайна, че днешният ден в България не е особено благоприятен за развитието на духовната култура, на художественото творчество, определено загърбва хуманитарната сфера. В процеса на бурното преминаване от една обществена система в друга, на разместване на личностни и колективни пластове, на сериозни трусове в ценностни системи и мирогледни позиции,

в епоха на криза на доверие, на цинизъм и груб материализъм, изкуството като че ли се е спотаило в някакъв скромнен ъгъл на обществения организъм.

Никой вече не очаква нито „красотата да спаси света“, нито пък художникът да промени социума.

И все пак „Тя се върти!“. Значителните усилия по организирането на подобен крупен художествен форум като настоящето Триенале на графиката не са напразни. Те са оправдани от уверяването ни, за сетен път, във високото професионално ниво на българските участници, както и от желанието за разширяване на териториите на диалога, за излизане извън рамките на локалните мащаби. Трябва да признаем, отново със съжаление, че интернационалните прояви от такъв характер напоследък съвсем не изобилстват на българската художествена сцена. Толкова по-ценни са подобни експозиции.

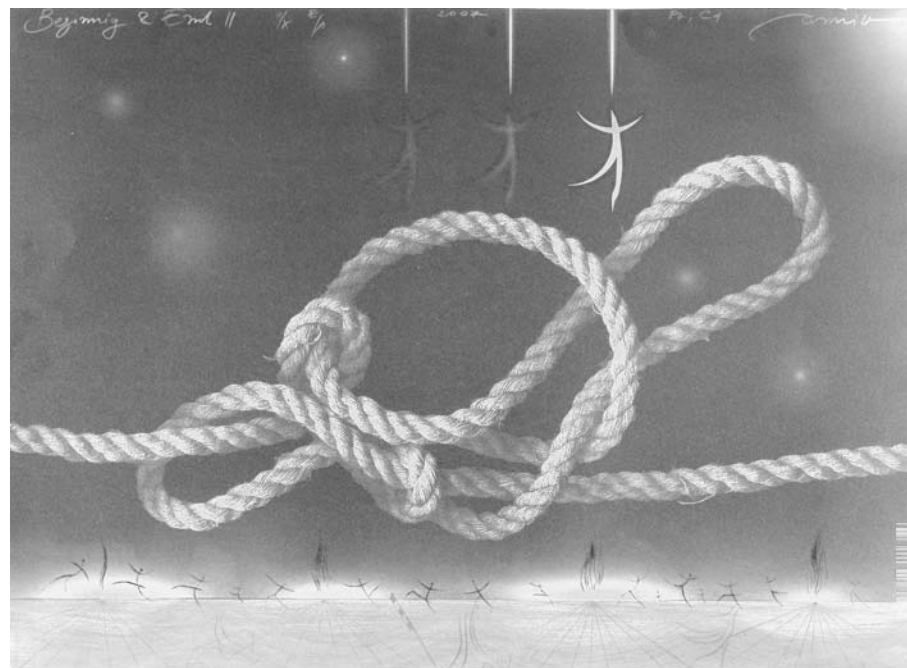
Визуално-пластичните изкуства и в частност графиката, по уникален и свойствен единствено на тях начин, продължават да регистрират, подобно на точен сеизмограф, определени душевни състояния на днеш-

Буян Филчев - „Приносител на спомени“

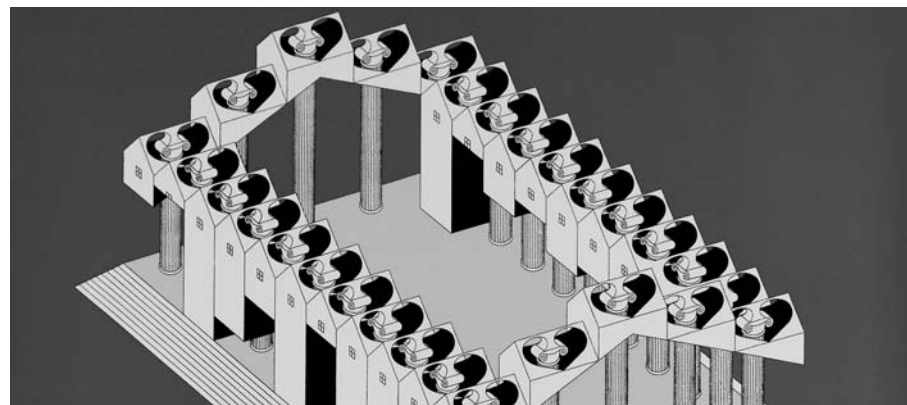
Мария Духтева - „Цветни сънища 3“

Онник Каранфилян – „Начало и край 2“

ния човек. Включените в Триеналето творби обогатяват, разширяват, задълбочават и „хуманизират“ нашите представи и познания за света – не само за „обективния“ свят,

но и за вътрешната вселена на художника. В ерата на тоталното доминиране на компютъра, на високите технологии, на мултимедийните средства и на глобалните поли-

Марко Блажо - „Бардак“, детайл

гически и екологични предизвикателства, графиката продължава многопосочно да се развива и пряко или косвено да показва и обществен, и художествен рефлекс към всички тези аспекти от съществуването на съвременния човек. Тя живее и функционира в невероятно динамична и разнообразна визуална среда – множество бариери между „изкуство“ и „неизкуство“ дифузират, а между отделните видове и жанрове отдавна съществуват активни взаимопрониквания.

На този фон, сякаш парадоксално, изпитвайки влияния и образни препратки от видео, фото, медии и Интернет, в същото време тя продължава да остава относително „затворен“ вид изкуство. Затворен обаче

не значи консервативен. Творбите, представени в настоящето Триенале ясно свидетелстват за това. Те ярко демонстрират и технологични новости, и опити за съвършенство на изпълнението като проба за автентично професионално майсторство, и най-накрая – но не последно по значение – свят, в който въображението на художника е напълно свободно да конструира и да „играе“ с всякакви предметни конфигурации, с разнообразни визуално-пластични мотиви, с „абсурдни“ или необичайни пространствени ситуации. За да ни напомни за сетен път, че образното себеизразяване и претворяване е неотменна антропологична функция на човека.

Проф. Чавдар ПОПОВ

Представителна изложба - „Българска графика“ - Бад Цебен, Германия

На 22.07.2007 в Музея на графиката на фондация „Шрайнер“, Бад Цебен, Германия бе открита изложбата „Българска графика“, организирана от Фондация „Волфганг Шрайнер“, СБХ и НХА.

В нея участват седемдесет и двама български графици от различни поколения. Включена е и библиофилска серия от 13 екслибриса, изработена от студенти в НХА по случай 110 години от създаването на Националната художествена академия. Изложбата показва тенденции в развитието на българската графика в цялостното й многообразие на модерно и живо изкуство. Известният сред артистичните среди у нас, Д-р хонорис кауза на НХА г-н Волфганг Шрайнер, пожела с тази изложба да приветства българските художници с добре дошли в семейството на европейските народи. Изложбата беше отлично организирана, рамкирана и подредена в салоните на музея. На откриването присъстваха и взеха думата г-н Еберхард Зинер, Министър на държавната администрация на Бавария и ръководител на канцеларията на

Министър-председателя на Бавария Едмунд Щойбер, г-н Александер Кьониг, депутат в Баварския ландтаг, г-жа Петра Плацгумер-Мартин, вицепрезидент на Оберфранкен, г-н Еберхард Зилер, Заместник областен управител на Оберфранкен, г-н Бернд Херинг, член на Градския съвет на гр. Хоф, г-н Берт Хорн, кмет на Бад Цебен, г-н Хари Курц, директор на Музея на графиката „Шрайнер“.

От българска страна взеха участие: Заместник-министър на културата на Република България – Иван Токаджиев; проф. Ивайло Мирчев, председател на СБХ; проф. Божидар Йонов, ректор на НХА; проф. Божидар Бояджиев, ръководител на международния отдел на СБХ; проф. д-р Чавдар Попов, автор на критическия текст към каталога на изложбата; г-жа Оли Груева, директор на Българския културно – информационен център в Берлин.

Изложбата бе приета с изключително внимание от страна на публиката и единодушно бе оценена като най-високо културно събитие както за града Бад Цебен и Му-

зея „Шрайнер“ така и за региона на Североизточна Бавария. Събитието ще продължи 4 месеца, след което ще гостува и на други културни институции в Германия и Европа. СБХ изказва от своя страна благодарност на участниците в изложбата за тяхната отзивчивост и готовност да представят аспекти от българската култура в сърцето на Европа. В експозицията се представят: Александър Алексос, Ана Антонова, Анастасия Патайотова, Атанас Василев, Атанас Гаджев, Божидар Йонов, Бранко Николов, Борислав Стоев, Буян Филчев, Валентин Колев, Васил Рокоманов, Валери Василев, Велико Маринчевски, Венцеслав Антонов, Веселин Дамианов, Вихрони Попнеделев, Владимир Чукич, Галина Павлова, Денислав Тодоров, Димо Колибаров, Елена Панайотова, Емануела Ковач, Емил Миразчиев, Жанин Белинска, Зафир Йончев, Захари Каменов,

Здравко Стоянов, Иван Димов, Иван Иванов, Илия Пашов, Катерина Мушанова, Костадинка Миладинова, Красимир Добрев, Мария Делимаринова, Мария Духтева, Михаил Петков, Нели Маринова, Николай Атанасов, Онник Каранфилян, Пенка Минчева, Петър Милев, Пламен Пенев, Ралица Николова, Ран Манолов, Роберто Андреев, Румен Нечев, Симеон Венев, Стефан Божков, Стефан Марков, Стоян Стоянов, Стоян Чуканов, Тихомир Манолов, Христо Градечлиев, Христофор Кръстев, Цанко Панов, Цветан Казанджиев, Юли Минчев, Явора Петрова, Кольо Карамфилов, Калоян Колибаров, Пенка Динчева, Александра Чаушева, Ана Иванова, Владимир Дончев, Галя Ромова, Дамиан Петров, Евелин Димитров, Ивелина Митева, Марина Кръстева, Николета Костадинова, Олег Антонов, Петър Чучулигов.

Проф. Божидар БОЯДЖИЕВ

Музей на графиката „Шрайнер“, Бад Цебен, Германия

Културна идентичност в галерия - книжарница София Прес, 6 юли - 3 август, 2007 г.

Кои са културните слоеве, формирали собствената им идентичност, разкриват чрез своите творби 20 български и 20 американски автора в галерийното пространство на София Прес. Изложбата, озаглавена „Културна идентичност“ е по кураторския проект на Брад Гуарино, който е и един от участниците в нея.

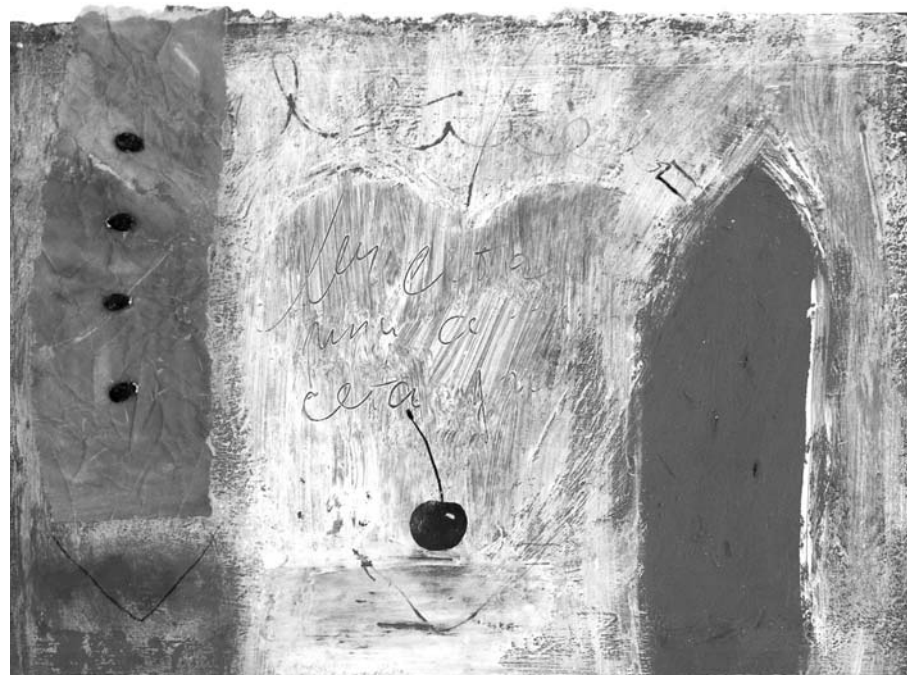
Брад Гуарино е роден и отраснал в САЩ. Преподава изобразително изкуство в университета на щата Кънектикът, в колежа Митчъл и в колежа за изобразително изкуство на академия „Лайм“. Получава редица престижни стипендии и награди в страната си. Интересът му към изкуството, напълно професионален в последните години, го води в България през 2005 г. През 2006-2007 г. е стипендиант на фондация „Фулбрайт“ и се обучава в Националната художествена академия в София при проф. Андрей Даниел.

Проблемите, свързани с културата и нейните измерения са едни от основните теми, върху които работи Гуарино по време на престоя си в България. Но за разлика от участието му съвместно с Надин Цанов в изложбата „Паралелни светове“, организирана от Министерство на културата на Република България, посолството на САЩ и Българо-американската комисия за образователен обмен „Фулбрайт“, където в своите творби той изследва културните конструкции на мъжествеността, това как мъжете се отнасят един към друг и това как те се справят с промените в обществото, в настоящата изложба Гуарино разглежда културата като споделена символична система от ценности, която е оформена от чувствителността и начина на живот на индивида. Авторът на проекта смята, че преплитането на субкултури и подгрупи в една общност някак си слива параметрите, по които можем да се самоопределим, независимо от това, че хората обикновено се идентифицират чрез професии, хобита, идеали, вероизповедание, потекло или социални групировки, към които принадлежат.

Съмишленици на Брад Гуарино в разплитане термина „културна идентичност“ са 40 художника (20 от Америка и 20 от България), от различни възрастови групи, занимаващи се с различни форми на визуалните изкуства, които, обединени от този проект, успяват да излезнат от собствените си художествени рамки и заедно превръщат наблюдения и отговори в малки произведения (23 x 31 см), предимно от хартия. Ефектът, който се получава, е цялостно въздействие на изложбата, независимо от големия брой на участниците в нея, разнообразието от техники (смесена техника, бяло мастило върху фотография, цветна фотография, офорт, хартия с метал и акрил, акрил с коса, молив и паус, гравюра и преге на хартия, гваш и картон, цветен печат, дигитален печат) и различните концептуални решения при всеки един от авторите.

В работата на Светослав Недев „Вечната двойка“ се преплитат женско и мъжко тяло сред резки цветови акценти, които изобразяват света като взаимодействие. А по-късно, когато животът динамично се разгърне, набъбват релефните очертания на културата, която Недев определя като модуса на взаимодействие на човека. Под „модус“ той разбира средния път между необходимост и възможност. Оттам, културата е един непрестанен процес на добавяне и отнемане на стойности към и от личността или „едно постоянно търсене, намиране, загубване и защитаване на идентичност.“

Джоан Луонго не се връща толкова назад във времето, за да открие културната си идентичност. Тя се обръща към културната среда, в която е израснала и стига до първата организационна система, с която се среща – тази на ритуалите в католическата църква. В

„I like art and cherries“ – Т. Пасева

творбата ѝ „Млада католичка от италиано-американски произход (Христовата невеста)“, която представлява бели ръкавици със защити с черен конец пръсти, е съсредоточена върху загубата или загубата на утеха.

Луонго споделя, че когато прави опит да овладее тези си чувства, открива, че търси помощ в „натрапчиви системи и ритуали“, а именно тези на католическата църква.

Тук можем да посочим поредица от подобни примери, но имайки предвид големия брой на участниците в експозицията, ще се задоволим само със споменаване на техните имена: Александър Петков, Андрей Даниел, Анна Семерджиева, Антония Гурковска, Боян Добрев, Дойчин Русев, Елена Панайотова, Галя Георгиева, Георги Пасев, Ив Тошайн, Камен Старчев, Кръсте Господинов, Леда Старчева, Надин Цанова, Петър Цанев, Правдолюб Иванов, Слав Недев, Тая Пасева, Anthfny Pinata, Blake Shirey, Brad Guarino, Cara Vickers, Carey McDFugel, Christine Shank, Colin McMullin, Debora Muirhead, Diane Barcelo, Gus Mazzocca, Joane Luongo, John O' Donnell, Kathrun Myers, Kristi Arhold, Mark Dixon, Nathan Lewis, Phillip Bunton, Rhea Nowak, Sharon Butler, Ted Efrehoff, Yolanda Petrocelli.

Надяваме се, че с този проект Брад Гуарино и неговите 40 съмишленици са успели ако не да дадат отговори, то поне да предизвикат въпроси по отношение на собствената културна идентичност на всеки един от зрителите.

Ако някой е пропуснал изложбата в София, може да я види през септември в Alexi von Shlippe - Кънектикът, САЩ.

Теодора ИЛИЕВА

Кръстю Чоканов на 100 години

Загубихме д-р хонорис кауза на НХА, професор д-р Кръстю Чоканов.

Ние, българските художници от по-старото и средно поколение, ще си спомняме за него с дълбоко чувство на уважение.

Съобщението за неговата кончина дойде със закъснение. Никой от нас не го изпрати в последния му път и може би така е по-добре. Няма да съхраним спомена за една траурна церемония, ще виждаме проф. Чоканов в нашето съзнание такъв какъвто винаги сме го познавали. Сдържан, строг, с блестящо чувство за хумор и ирония, с прямо отношение към нашето студентско поведение и манталитет. Аз лично съм позабравил пластичната анатомия в детайли. Това, което не съм забравил обаче е предупреждението за голямата „горчилка“, която ни чака в живота, за злоупотребата с „мимиката“, за изпита по анатомия и значението на „устната линия“, за „черния хумор“ като изразно

средство в учебния процес. Днес всеки от нас е в състояние да разкаже анекдоти и смешни случки, свързани с проф. Чоканов, които лично е преживял. Поуката от всичко това тежи повече от томовете на познанието, за което се бяхме събрали в Академията. Имахме един пример за сериозност, почтеност, праволинейност, ерудиция и невероятна интелигентност, които едва ли ще срещнем отново. Чувството за непластиката стабилност, която се излъчваше от Професора ни накара да приемем с възхищение и някак си много спокойно 100-годишнината на неговия юбилей.

И през ум не ни е минавало, че проф. Чоканов може да си отиде от нас.

И всъщност той не си е отишъл. Докато ни има и докато можем да си спомняме за Художествената академия, проф. д-р Кръстю Чоканов ще ни съпътства и окуражава в нелекото ни битие на хора на изкуството.

Стоян Раканов (1934-2007)

Мария Апостолова (1931-2007)

Иван Хамамджиев (1953-2007)

Арсен Навабегян (1934-2007)

дългогодишен служител на Съюза на българските художници

Димитър Лалев (1953-2007)